

ADMINISTRATĪVĀ SODA PAR TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANU ALKOHOLA REIBUMĀ PIEMĒROŠANAS ĪPATNĪBAS PECULIARITIES OF INFLICTION OF ADMINISTRATIVE PUNISHMENT FOR DRIVING UNDER THE INFLUENCE OF ALCOHOL

Margarita Božko-Čače

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, margarita-13@inbox.lv, Rēzekne, Latvija

Zinātniskā vadītāja: *Ilga Krampuža* Mg.iur., Mg.soc.sc. lektore

Abstract. *The goal of the research – to study of the peculiarities of the administrative punishment for driving of a vehicle under the influence of alcohol, revelation and analysis of problems and elaboration of suggestions. The author studied the types of punishment applicable for administrative violation provided for by the Part three and four of the Section 149¹⁵ of the Latvian Administrative Violations Code, explored the statistical data, compared the punishments for driving of a vehicle under the influence of alcohol with other countries, elaborated suggestions for achieving the goal of the punishment. Duplication of administrative punishments or driving of a vehicle under the influence of alcohol did not achieve the goal of punishment, namely, to significantly reduce and prevent violators from committing the administrative violation. The research has practical importance as it provides solutions how to improve the situation in the road traffic field, preventing violators from driving of a vehicle under the influence of alcohol.*

Keywords: *administrative violation, alcohol, road traffic, fine, vehicle.*

Transportlīdzekļa vadīšana alkohola reibumā ir bīstamākais pārkāpums ne tikai pašam vadītājam un pasažieriem, bet arī apkārtējai sabiedrībai un ir viens no izplatītākajiem pārkāpumiem ceļu satiksmē (*Apeirāne, Litvins, 2010.*). Latvijā ik gadu notiek vairāki tūkstoši ceļu satiksmes negadījumi. Kampanjas par braukšanu alkohola iespaidā ir īslaicīgas un šai problēmai valstij jāpievērš lielāka uzmanība. Vidēji piektā daļa ceļu satiksmes negadījumu notikuši iereibušo autovadītāju dēļ (*Vilks, 1998.*).

2010.gada 23.jūlijā ir stājušies spēkā grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.¹⁵ pantā, kuri būtiski palielināja administratīvos sodus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, maksimālajam sodam sasniedzot administratīvo arestu līdz 15 diennaktīm, naudas sodu līdz 1400 *euro* un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu līdz 4 gadiem (*Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodekss, 1984.*). Tiesu informācijas sistēmā (turpmāk tekstā - TIS) apkopotie statistikas dati (*Tiesu informācijas sistēma, 2018.*) par pārkāpēju skaitu dažādās Latvijas pilsētās laika posmā no 2007.līdz 2017.gadam liecina, ka neskatoties uz sodu dubultošanu un bardzību iereibušo autovadītāju skaits būtiski nesamazinājās un neatturēja pārkāpējus no šī administratīvā pārkāpuma izdarīšanas. Līdz ar to ir aktuāli pētīt šo tēmu, jo veiktie grozījumi nesasniedza iecerēto soda mērķi.

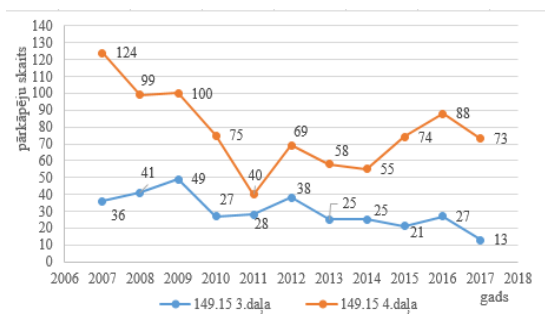
Pētījuma mērķis ir administratīvā soda par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā piemērošanas īpatnību izpēte, problēmu atklāšana, analīze un priekšlikumu izstrāde. Pētījuma uzdevumi: 1) izpētīt par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.¹⁵ panta trešajā un ceturtajā daļā izdarīto administratīvo pārkāpumu piemērojamos sodus; 2) izpētīt statistikas datus un pārkāpēju dinamiku dažādās Latvijas pilsētās; 3) veikt sodu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā salīdzināšanu ar citām pasaules valstīm un minimālo algu šajās valstīs izpēti; 4) izstrādāt priekšlikumus transportlīdzekļa vadītāju atturēšanai no braukšanas alkohola reibumā. Pētījuma periods no 2017.gada septembra līdz 2018.gada maijam. Pētījuma procesā ir izmantotas šādas pētniecības metodes: gramatiskā, semantiskā, vēsturiskā, analītiskā, sistēmiskā, salīdzinošā, teoloģiskā, statistikas analīzes metode.

Administratīvā atbildība ir viens no juridiskās atbildības veidiem, kas privātpersonai rada tiesiskās sekas administratīvā soda veidā par prettiesisku rīcību, kuras kaitīguma pakāpe nav tik liela, lai piemērotu kriminālatbildību (*Briede, Danovskis, Kovaļevska, 2016., 204.-215.lpp.*). Administratīvā pārkāpuma jēdzienu definē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – LAPK) 9.pants un administratīvo sodu – 22.pants (*Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodekss, 1984.*), Ceļu satiksmes likuma (turpmāk tekstā – CSL) 28.pantā ir noteikta pieļaujamā alkohola koncentrācija asinīs mehānisko transportlīdzekļu

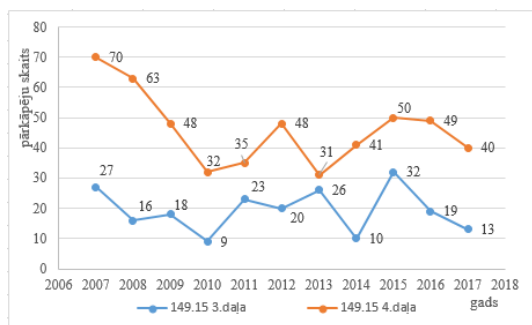
vadītājiem- 0,2 promiles (vadīšanas stāžs <2 gadiem) 0,5 promiles (vadīšanas stāžs >2 gadiem). Savukārt, CSL 43.5 panta pirmajā daļā ir noteikts, kuras valsts amatpersonas ir tiesīgas veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi transportlīdzekļa vadītājiem. CSL 20.panta otrā daļa reglamentē transportlīdzekļa īpašnieka, valdītāja un turētāja pienākumu nedot atļauju vadīt transportlīdzekli personai, kura ir alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē (*Ceļu satiksmes noteikumi, 2015.; Aperāne, Litvins, 2010., 87.-99.lpp.*). Autoresprāt, par šo pienākumu nepildīšanu likumdevējam ir jāparedz administratīvā atbildība transportlīdzekļa īpašniekam, valdītājam un turētājam, par sava transportlīdzekļa uzticēšanu vadīt personai, zinot, ka tā atrodas alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu reibumā, vai arī ja šī persona ir vairākkārt saukta pie administratīvās vai kriminālatbildības ceļu satiksmes jomā, vadot transportlīdzekli alkohola vai narkotisko un psihotropisko vielu ietekmē. LAKP 149.¹⁵ panta trešajā un ceturtajā daļā noteikts ka, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs ir 1,0-1,5 promiles, transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no 5-10 diennaktīm, naudas sodu no 850 līdz 1200 euro un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz diviem gadiem, savukārt, alkohola koncentrācijai asinīs pārsniedzot 1,5 promiles, transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no 10 līdz 15 diennaktīm, uzliek naudas sodu no 1200 līdz 1400 euro un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz četriem gadiem (*Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodekss, 1984.*). Administratīvo pārkāpumu izskata un soda apmēru nosaka Vispārējās jurisdikcijas tiesa. Krimināllikuma (turpmāk tekstā - KL) 262.pants paredz kriminālatbildību par transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, un paredz kriminālsodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem (*Krimināllikums, 1998.*). Autoresprāt, attiecībā uz transportlīdzekļa vadītājiem alkohola reibumā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām tiek piemērots nevienlīdzības princips, jo vadot transportlīdzekli alkohola reibumā ar vadīšanas tiesībām vai bez tām, administratīvā pārkāpuma un noziedzīgā nodarījuma objekts ir viens – sabiedrības drošība ceļu satiksmes jomā, sabiedrības veselība un dzīvība. Piemēram, Igaunijā, Polijā, Francijā, Apvienotajā Karalistē, Zviedrijā, Vācijā un Japānā par transportlīdzekļa vadīšanu stiprā alkohola reibumā iestājas ne tikai administratīvā atbildība, bet arī kriminālatbildība. Pārkāpējiem draud brīvības atņemšanas sods neatkarīgi no transportlīdzekļa vadīšanas tiesību esamības. Galvenais faktors ir alkohola koncentrācijas robežlielums asinīs, no kuras iestājas kriminālatbildība (*TV NET, 2015.; BNN, 2012; Luksa, 2016.; TV NET, 2016.; Мирошкин, 2012; Transportal, 2015; Понков, 2017; Eurostat, 2018.*).

Lai izpētītu, vai administratīvā soda mērķis pēc grozījumu veikšanas un naudas sodu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā palielināšanas ir sasniegts, tika apkopoti Tiesu informācijas sistēmā pieejamie dati par LAPK 149.¹⁵ trešās un ceturtais daļas pārkāpēju skaitu dažādās Latvijas pilsētās laika periodā no 2007.līdz 2017.gadam. Izpētei tika izvēlētas 9 tiesas: Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa, Rīgas pilsētas Ziemeļu tiesa, Rēzeknes tiesa, Daugavpils tiesa, Valmieras tiesa, Jelgavas tiesa, Liepājas tiesa un Ventspils tiesa. Tiesu izvēle ir saistīta ne tikai ar situācijas izpēti katrā Latvijas novadā, bet arī ar datu pieejamību pēc tiesu reformas veikšanas. LAPK 149.¹⁵ trešās un ceturtais daļas pārkāpēju skaits ir atspoguļots zemāk norādītajos attēlos (sk.1.-8.attēlu).

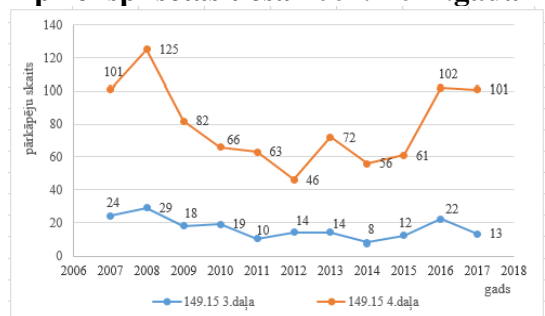
1.-8. attēlā ir redzams, ka LAPK 149.¹⁵ panta trešās daļas (alkohola koncentrācija asinīs 1,0-1,5‰) pārkāpēju skaita lielākās svārstības ir konstatētas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, Ziemeļu tiesā un Valmieras tiesā. Rēzeknes, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Ventspils tiesā ir novērojams vienmērīgs sadalījums. No šiem attēliem ir redzams, ka pēc 2010.gada pārkāpēju skaits būtiski nesamazinās, izņemot Ventspils tiesu.

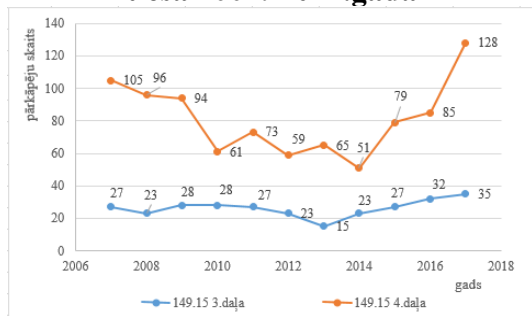
1.attēls. LAKP 149.¹⁵ p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2007.-2017.gadā

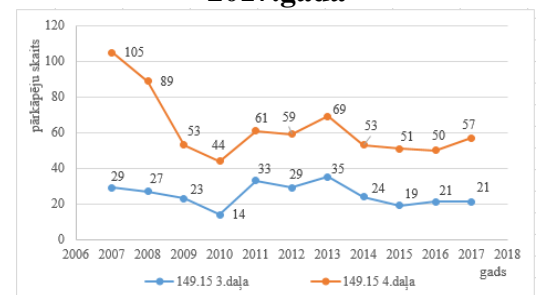
2.attēls. LAKP 149.¹⁵ p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Rīgas pilsētas Ziemeļu tiesā 2007.-2017.gadā

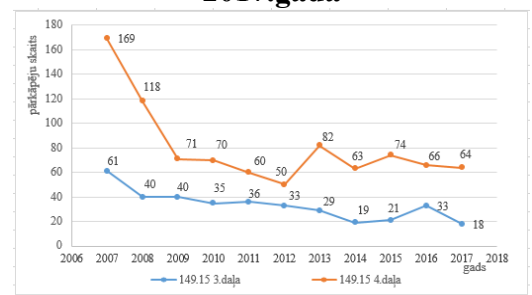
3.attēls. LAKP 149.¹⁵ p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Rēzeknes tiesā 2007.-2017.gadā

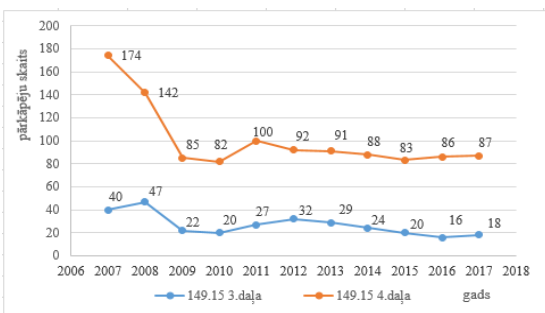
4.attēls. LAKP 149.¹⁵ p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Daugavpils tiesā 2007.-2017.gadā

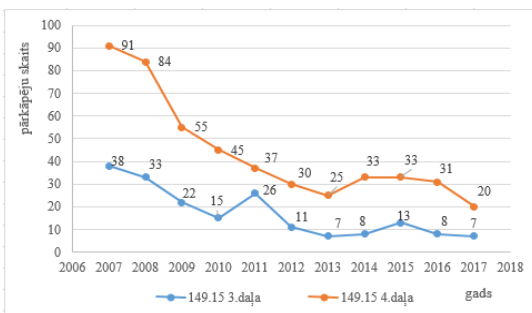
5.attēls. LAKP 149.15 p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Valmieras tiesā 2007.-2017.gadā

6.attēls. LAKP 149.15 p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Jelgavas tiesā 2007.-2017.gadā

7.attēls. LAKP 149.15 p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Liepājas tiesā 2007.-2017.gadā

8.attēls. LAKP 149.15 p. 3.un 4.d. sodīto pārkāpēju skaits Ventspils tiesā 2007.-2017.gadā

1.–8.attēlā ir atspoguļots LAPK 149.¹⁵ panta ceturtās daļas pārkāpēju skaits (alkohola koncentrācija asinīs >1,5%), kuru administratīvā pārkāpuma lietas tika izskatītas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, Rīgas pilsētas Ziemeļu tiesā, Rēzeknes tiesā, Daugavpils tiesā, Valmieras tiesā, Jelgavas tiesā, Liepājas tiesā un Ventspils tiesā. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā vislielākais pārkāpēju skaits ir konstatēts 2007.gadā un 2016.gadā, no 2007.

līdz 2011.gadam ir novērojams pārkāpumu skaita kritums, savukārt, no 2012. līdz 2016.gadam ir novērojams nevienmērīgs pieaugums (sk.1.attēlu). Rīgas pilsētas Ziemeļu tiesā ir konstatēts pakāpenisks pārkāpēju skaita samazinājums no 2007. līdz 2010.gadam, savukārt, pārkāpēju skaita pieaugums ir konstatēts no 2010. līdz 2012.gadam, pēc tam ir novērots neliels kritums un jauns pārkāpēja skaita palielinājums 2013.- 2016.gadā (sk.2.attēlu).

Rēzeknes tiesā vislielākais pārkāpēju skaits ir konstatēts 2007., 2008., 2016., 2017.gados, vismazākais - 2012.gadā. Pārsvārā laika periodā no 2009.gada līdz 2015.gadam ir novērojams nevienmērīgs pārkāpēju skaita kritums (sk.3.attēlu). Daugavpils tiesā vislielākais pārkāpēju skaits konstatēts 2008., 2009., 2016., 2017. gados, savukārt 2010. un 2014.gadā ir novērojams mazākais pārkāpēju skaits, bet straujš pieaugums ir no 2014. līdz 2017.gadam (sk.4.attēlu).Valmieras tiesā vislielākais pārkāpēju skaits ir konstatēts 2007.gadā, vismazākais 2010.gadā, savukārt, no 2010.gada līdz 2013.gadam ir novērojams pārkāpēju skaita pieaugums, bet no 2013.gada pārkāpumu skaits nebūtiski samazinājās un palika vienā līmenī (sk.5.attēlu). Jelgavas tiesā vislielākais pārkāpēju skaits ir fiksēts 2007.gadā, no 2007. līdz 2009.gadam ir novērojams straujš pārkāpēju skaita samazinājums, no 2012. līdz 2013.gadam – palielinājums, bet no 2013.gada ir novērojams nebūtisks, vienmērīgs samazinājums (sk.6.attēlu). Liepājas tiesā vislielākais pārkāpēju skaits ir konstatēts 2007.gadā un vismazākais 2010. gadā, pēc 2010.gada ir novērojams pārkāpēju skaita pieaugums un vienmērīgs, nebūtisks samazinājums līdz 2017.gadam (sk.7.attēlu). Ventspils tiesā no 2007.gada līdz 2013.gadam ir novērojams pārkāpēju skaita samazinājums, no 2014.gada novērojams palielinājums līdz 2016.gadam (sk.8.attēlu). Izrēķinot vidējo aritmētisko, tiek noteikts kopējais LAPK 149.¹⁵ panta trešās un ceturtās daļas pārkāpēju skaits katrā tiesā dilstošā secībā laika periodā no 2007.gada līdz 2017.gadam: Liepājas tiesā (128), Jelgavas tiesā (114), Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā (108), Daugavpils tiesā (108), Rēzeknes tiesā (96), Rīgas pilsētas Ziemeļu tiesā (66) un Ventspils tiesā (61). Tādējādi vislielāko pārkāpēju skaitu veido personas, kuras mehānisko transportlīdzekli jeb paaugstinātās bīstamības objektu vada alkohola reibumā, alkohola koncentrācijai izelpotajā gaisā un asinīs pārsniedzot 1,5 promiles. Savukārt, administratīvo pārkāpēju skaits, kuriem alkohola koncentrācija sasniedz no 1,0 līdz 1,5 promilēm ir 2-3 reizes mazāks.

Autoresprāt, pārkāpēju skaita dinamika ir ļoti līdzīga Latvijas ekonomiskajai situācijai šajā laika periodā. Visās aplūkotajās tiesās vislielākais pārkāpēju skaits galvenokārt ir konstatēts no 2007.gada, kas raksturojams ar labvēlīgo Latvijas ekonomisko situāciju un Latvijas IKP maksimālā punkta sasniegšanu jeb tā sauktajiem „trekniem gadiem”. Pārkāpēju skaits sāk samazināties līdz 2010.gadam, kad ir novērojams Latvijas ekonomikas straujš kritums (*Eurostat, 2018*). Pārkāpēju skaits pēc grozījumu izdarīšanas no 2010.gada līdz 2014.gadam strauji nemainījās un būtiski nesamazinājās, bet, ekonomikas situācijai Latvijā uzlabojoties, ir novērojams pārkāpēju skaita pieaugums.

Pārkāpēju skaita svārstības ir izskaidrojamas ar kriminoloģijā izmantojamo ekspansijas teoriju, kura atzīst, ka noziedzība pieaug līdz ar ekonomikas pieaugumu, bet, ekonomiskai attīstībai atslābstot, tā samazinās. Ekonomiskā uzplaukuma laikā materiālie labumi cilvēkiem kļūst pieejamāki un ievērojamāki. Tādējādi, uzlabojoties dzīves apstākļiem, palielinās alkohola patēriņš, pastiprinās nevērība pret darbu, rīcības neapdomība, neuzmanība un augstprātība attiecībās ar apkārtējiem (*Vilks, 1998., 72.-81.lpp.*).

Autoresprāt, no apkopotajiem statistikas datiem izriet, ka 2010.gadā LAPK 149.¹⁵ pantā veiktie grozījumi, palielinot naudas sodus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, neatturēja pārkāpējus no šī administratīvā pārkāpuma izdarīšanas, un netika sasniegts administratīvā soda mērķis. Sodi par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā dažādās pasaules valstīs ir diezgan atšķirīgi. Ir valstis, kurās atļauts braukt tikai skaidrā, citās ir atļauts neliels promiņu daudzums. Piemēram, tādās valstīs kā Bulgārija, Čehija, Horvātija, Ungārija, Rumānija un Slovākija pieļaujamā alkohola koncentrācija asinīs ir 0,0‰ (*TV NET, 2015.*). Autore sodus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā dažādās pasaules valstīs un minimālās algas ir apkopojusi un atspoguļojusi 1.tabulā.

Sodi par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā dažādās pasaules valstīs
(TV NET, 2015.; BNN, 2012; Luksa, 2016.; TV NET, 2016.; Мурошкин, 2012; Transportal, 2015; Понков, 2017; Eurostat, 2018)

Valsts	Pielaujamā alkohola koncentrācija (‰)	Brīvības atņemšanas sods	Tiesību atņemšana	Naudas sods, €	Minimālā alga, €
Latvija	0,2 –stāžs <2 gadiem 0,5 –stāžs >2 gadiem	5 -15 dnn. (>1,0‰)	6 mēn.- 4 gadiem	210 - 1400	430
Lietuva	0,0 –stāžs <2 gadiem 0,4 –stāžs >2 gadiem	10-30 dnn.	2 -3 gadiem	231-868	400
Igaunija	0,2	līdz 30 dienām (>1,0‰)	6 -12 mēn.	400-1200	500
Polija	<0,2	līdz 2 gadiem (>0,5‰)	6 mēn.-3 gadiem	145-1246	503
Portugāle	0,2 –ar nelielu stāžu 0,5 –ar vidēju stāžu	-	2 mēn.-2 gadiem	250-2500	677
Francija	0,2 –stāžs < 3 gadiem 0,5 –stāžs >2 gadiem	līdz 2 gadiem(>0,8‰)	uz 3 gadiem (>0,8‰)	135-4500	1498
Apvienotā Karaliste	0,2 –ar nelielu stāžu 0,5 –ar vidēju stāžu	līdz 6 mēn.	uz 1 gadu	līdz 6500	1401
Zviedrija	0,2	6 mēn.-2 gadiem	-	atkarīgs no ikmēneša ienākuma	3700
Somija	0,22	-	1 - 2 mēn.	90-360	3200
Vācija	0,2 –stāžs < 3 gadiem 0,5 –stāžs >2 gadiem	cietumsods >1,0‰	1mēn.-1gads	250-3000	1498
Īrija	0,2 –ar nelielu stāžu 0,5 –ar vidēju stāžu	-	1-3 gadiem	līdz 5000	1614
Austrija	0,1 –stāžs < 2 gadiem 0,5 –stāžs >2 gadiem	-	1-6 mēn.	300-5500	1000
Japāna	0,3	2-3 gadiem	n.d.	2275-3792	1115
ASV	0,8	-	uz 6 mēn.	324-832	2000

No 1.tabulas ir redzams, ka Baltijas valstīm ir raksturīga zema minimālā alga no 400 līdz 500 *euro*. Savukārt maksimālais sods par transportlīdzekļa vadīšanu Latvijā ir visaugstākais salīdzinājumā ar kaimiņvalstīm. Lietuvā ir divreiz mazāks naudas sods nekā Latvijā un Igaunijā. Citās valstīs naudas sodi par braukšanu reibumā ir salīdzinoši bargi, bet ņemot vērā minimālās algas apmērus, pārkāpējam ir iespējā apmaksāt tik lielu sodu. Ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgas apmēru, tik liela nauda soda piemērošana neatbilst Latvijai ekonomiskajai situācijai.

Secinājumi un priekšlikumi

1. Konstatēts, ka autovadītāju skaits, atrodoties alkohola reibumā virs 1,5 promilēm, ir 2-3 reizes lielāks salīdzinot ar autovadītājiem, kuri vada transportlīdzekli alkohola reibumā, alkohola koncentrācijai asinīs un izelpotajā gaisā sasniedzot 1,0 promili.
2. LAPK 149.¹⁵ panta pārkāpēju skaits pēc grozījumu izdarīšanas būtiski nesamazinājās un neatturēja pārkāpējus no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas, tādējādi naudas soda palielināšana par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā nesasniedza iecerēto soda mērķi.
3. Pārkāpēju skaita svārstības vairāk ir atkarīgas no ekonomikas pieauguma un krituma pētāmajā laika periodā, labvēlīgā ekonomiskajā situācijā Latvijā pārkāpēju skaits palielinās, kas atbilst kriminoloģijā izmantojamai ekspansijas teorijai.
4. Administratīvā soda mērķa sasniegšanai, LAPK 149.¹⁵ panta trešās daļas sankcijā noteiktajiem sodiem ir jāpievieno vēl viens papildsods - sociālā rehabilitācija, kuras kontroli un izpildi uzdot veikt vai nu Valsts probācijas dienestam vai izveidot atbilstošu kontrolējošo

institūciju Tieslietu ministra pārraudzībā, nepieciešamo finansējumu no naudas soda saņemtajiem līdzekļiem novirzot Valsts probācijas dienesta štata vietu palielināšanai vai atbilstošas institūcijas izveidei soda kontrolei.

5. LAKP 149.¹⁵panta ceturto daļu ir nepieciešams kriminālizēt, izdarot papildinājumus Krimināllikuma 262.pantā, papildinot Krimināllikuma 262. panta pirmo daļu ar pirmo¹ daļu.
6. Tiesību normas projekts izskatās šādi: Krimināllikuma 262.panta pirmā¹ daļa: par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja izelpojamā gaisā vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promiles, un ja ir transportlīdzekļa vadīšanas tiesības (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā ir iegūtas) - soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.
7. Krimināllikumā 262.panta sankcijā paredzētajam papildsodam - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana - jāpievieno vēl viens papildsods - probācijas uzraudzība un papildsods - transportlīdzekļa kā noziedzīga nodarījuma rīka konfiskācija - neatkarīgi no tā, kas ir transportlīdzekļa īpašnieks.

Izmantotā literatūra un avoti

1. *Ceļu satiksmes noteikumi* (02.06.2015.). LR Ministru kabineta noteikumi Nr.279 ar grozījumiem 31.08.2017. <https://likumi.lv/ta/id/274865-celu-satiksmes-noteikumi>, sk. 15.03.2018.
2. *Krimināllikums* (17.06.1998.). LR likums ar grozījumiem 26.04.2018. <https://likumi.lv/doc.php?id=88966>, sk. 05.03.2018.
3. *Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodekss* (07.12.1984.). LR likums ar grozījumiem 11.01.2018. <https://likumi.lv/doc.php?id=89648>, sk. 25.03.2018.
4. Aperāne, K., Litvins, G. (2010). *Administratīvā pārkāpuma lietvedība ceļu satiksmē*. Rīga: Jelgavas tipogrāfija. 184 lpp.
5. BNN (21.06.2012.). *Cik promiles var atļauties šoferis?* <http://bnn.lv/cik-promiles-drikst-es-valstis-72205>, sk. 10.04.2018.
6. Briede, J., Danovskis, E., Kovaļevska, A. (2016). *Administratīvās tiesības*. Rīga: Tiesu namu aģentūra. 351 lpp.
7. Eurostat (2018). *Minimum wage statistics*. Retrieved 26.04.2018 from http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics
8. Latvijas darba devēju konfederācija (2018). *Ekonomiskās un finanšu aktualitātes datos par Latviju, Eiropu un pasauli*. <http://www.lddk.lv/lapa/ekonomista-blogs/>, sk. 26.04.2018.
9. Luksa, M. (17.02.2016.). *Latvijas šoferis Eiropā: kā nezināšanas dēļ neiedzīvoties sodā*. <http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/277032-latvijas-soferis-eiropa-ka-nezinanas-del-neiedzivoties-soda/>, sk. 10.04.2018.
10. Tiesu informācijas sistēma (2018). *Statistika*. <https://tis.ta.gov.lv/>, sk. 15.03.2018.
11. TV NET (16.10.2015.). *Ar ko jāērķinās dzērājsvadītājiem un ātrumpārsniedzējiem Baltijā?* http://www.tvnet.lv/auto/cilveks_un_auto/580224-ar_ko_jarekinas_dzerajvaditajiem_un_atrumparsniedzjiem_baltija, sk. 10.04.2018.
12. TV NET (30.06.2016.). *Promiles un auto vadīšana Eiropā – dažādas prasības un sodi*. http://www.tvnet.lv/auto/cilveks_un_auto/614812-promiles_un_auto_vadisana_eiropa_dazadas_prasibas_un_sodi, sk. 10.04.2018.
13. Vilks, A. (1998). *Kriminoloģija: mācību grāmata juridiskām augstskolām un fakultātēm*. Rīga: Nordic. 512 lpp.
14. Мирошкин, А. (30.11.2012). *Как накажут пьяных водителей в разных странах?* Полученное 14.04.2018 из <https://auto.tut.by/news/road/323038.html>
15. Попков, Е. (24.08.2017). *Рейтинг наказаний за пьяное вождение*. Полученное 14.04.2018 из <https://www.zr.ru/content/articles/907971-rejting-nakazanij-za-ryanoe-vo/>
16. Portal (2015). *Как наказывают за пьянство за рулем в различных странах мира*. Полученное 14.04.2018 из <http://www.transportal.by/obsujdaem/kak-nakazyvayut-za-ryanstvo-za-rulem-v-razlichnykh-stranakh-mira.html>

Summary

Amendments in Section 149¹⁵ of the Latvian Administrative Violations Code (hereinafter in the text – LAVC) have come into effect on the 23 July 2010. The amendments significantly increased the administrative punishments for driving of a vehicle under the

influence of alcohol, the maximum punishment reaching administrative arrest up to 15 days, fine up to 1400 euro and suspension of the driving licence for a period of four years. The statistical data available in Court Information System (hereinafter in the text – CIS) about the number of violators in various Latvian cities in the period from 2007 to 2017 prove that duplicating the punishments and making them more severe the number of tipsy drivers did not reduce significantly and did not prevent the violators from committing this administrative violation. The goal of the research is to study of the peculiarities of the administrative punishment for driving of a vehicle under the influence of alcohol, revelation and analysis of problems and elaboration of suggestions. It was established that the number of drivers who are under the influence of alcohol, which exceeds 1.5 promiles, is 2-3 times bigger in comparison to drivers who drive a vehicle under the influence of alcohol, when alcohol concentration in blood and breath reaches 1.0 promile. The number of violators under the Section 149¹⁵ of the LAVC did not reduce significantly and did not prevent the violators from committing this administrative violation after the amendments were introduced and the amendments did not achieve the expected goal of the punishment. The fluctuations of the violator's number mostly depend on economic growth and decline in the studied period; the number of violators increases in favorable economic conditions in Latvia, what corresponds to the expansion theory applicable in criminology. It is necessary to criminalize the Part four of the Section 149¹⁵ of the LAVC, amending the Section 262 of the Criminal Law.